# Orędownik Samorządu

**Organ Związku Gmin Województwa Śląskiego**

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 10-go i 25-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Pocztowa 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim 50 gr Przed tekstem 1 zł za wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Nr. 8. Katowice, 22 kwietnia 1930 r. Rok VI.



## Roczne Walne Zebranie Związku Gmin Woj. Śl.

odbędzie się w Katowicach (lokal posiedzenia podamy później)

**w sobotę, dnia 17 maja 1930 r.**

o godzinie 11-tej z następującym porządkiem obrad:

1) zagajenie,
2) odczytanie protokółu z ostatniego walnego zebrania,
3) stwierdzenie listy obecnych i pełnomocnictw,
4) roczne sprawozdanie zarządu,
5) roczne sprawozdanie skarbnika,
6) sprawozdanie komisji rewizyjnej i wniosek tejże,
7) przyjęcie nowego projektu statutu Związku Gmin Woj. Śl.,
8) uzupełniający wybór członków zarządu,
9) wybór komisji rewizyjnej,
10) referaty,
11) wnioski i rezolucje.

P. T. Magistraty i Urzędy Gminne winne nadesłać wnioski, mające być przedmiotem obrad, najpóźniej do 10 maja 1930 r.

**Zarząd Związku Gmin Woj. Śl.**
**(—) Spaltenstein,**
I. burmistrz i przewodniczący.

## W sprawie resztek poniżej jednego złotego

od udziału gmin w państwowym podatku dochodowym i dodatku komunalnym od tegoż podatku, prosimy:

1) aby gminy, które dotąd nie powzięły jeszcze uchwały w przedmiocie przekazywania tych resztek do dyspozycji Zarządu Związku Gmin, uchwałę tę przeprowadziły,

2) aby gminy, dokonywujące rozdziału, resztki przekazywały na początku miesiąca każdego kwartału, bez osobnego uwiadamiania, celem zaoszczędzenia kosztów portorji, na konto P. K. O. Związku Gmin Woj. Śl. Nr. 300.802 z dopiskiem „resztki poniżej 1 zł.".

**Zarząd Związku Gmin Woj. Śląskiego**
**(—) Spaltenstein,**
I. burmistrz i przewodniczący.

*

**Dalszy spis gmin,**

**które zrzygnowały z resztek miesięcznych poniżej 1 zł. z udziału swego w podatku dochodowym i dodatku komunalnym.**

**Powiat pszczyński:** Pszczyna, Paniowy.
**Powiat rybnicki:** Krzyżkowice.

**Zygmunt Kubliński,** magister praw.

# O Gminnych Radach Sierocych.

Kodeks cywilny przejął ze swego prawa opiekuńczego nowo wprowadzoną § 52 pruskiej ord. opiek. z dnia 5 lipca 1875 roku instytucję Rady Sierocej. Ze względu na to, że Rada Sieroca jest urzędem gminnym, nadano tej instytucji nazwę — Gminnej Rady Sierocej. Czynności tej instytucji ograniczają się do tego, by Sąd Opiekuńczy, jako najwyższa władza opiekuńcza, miał odpowiedni organ pomocniczy, służący do bezpośredniego nadzoru opiekunów i pupilów, a mianowicie tak daleko, jak daleko nadzór ten obejmuje osobiste dobro pupilów.

Gminna Rada Sieroca nie jest więc żadnem samodzielnem ogniwem między państwem a opiekunem, żadną szczególną władzą nadzorczą, lecz jedynie organem pomocniczym najwyższej władzy opiekuńczej, Sądu Opiekuńczego, dla którego tymczasem, dzięki jej roli, jaką odgrywa w gminie, ma ogromne znaczenie, gdyż właśnie obywatele gminy są w możności wpłynąć na rzeczowe załatwienie spraw opiekuńczych i osobistemi zapatrywaniami uzupełnić to, czego brakuje do skuteczności sędziowskiego nadzoru.

Uzupełniać zaś będą mogli niedociągnięcia sędziego opiekuńczego na podstawie jednolitych i zupełnie bliskich stosunków sąsiedzkich przy dokładnej znajomości i dobrym wglądzie w potrzeby obywateli.

O obowiązki i powinności Gminnej Rady Sierocej dbają organy gminne, a więc magistraty, starostwa i zarządy gminne. To też Gminna Rada Sieroca nie podlega nadzorowi Sądu Opiekuńczego, który nie będąc wprawdzie jej przełożoną władzą, nie mogąc jej udzielać napomnień lub nakładać kar porządkowych, ma jednak prawo żalenia się i może zwrócić się z takiem zażaleniem do magistratu, jeżeli chodzi o Gminne Rady Sieroce w miastach, lub do starosty, jeżeli chodzi o Rady Gminne Sieroce po wsiach, a to mianowicie wówczas, gdy Rada Sieroca nie spełnia swych obowiązków z § 1850 ust. 1 zdanie 2 k. c., gdy członek Rady Sierocej okaże się nawskróś niegodnym stanowiska i t. p.

Z uwagi na większe zadania i obowiązki, jakie kodeks cywilny nałożył na Gminną Radę Sierocą, powinno się do niej między innemi wybierać także księży i nauczycieli, a więc osoby może najbardziej odpowiednie i w tym kierunku fachowe. Ksiądz lub nauczyciel — wybrani do Gminnej Rady Sierocej, nie koniecznie muszą spełniać te same czynności, co inni radcowie sierot. Nastąpić może odpowiedni podział pracy i wystarczy w zupełności, gdy ksiądz lub też nauczyciel służyć będą Gminnej Radzie Sierocej swoją radą i nabytem doświadczeniem, gdy będą brali udział w zebraniach wszystkich radców sierot, na których wysłuchuje się sprawozdań i omawia się ogólnie sprawy opieki. Konieczność osób fachowych w Gminnej Radzie Sierocej wypływa z nałożonych nań obowiązków.

W myśl § 1849 k. c. bowiem winna Gminna Rada Sieroca przedewszystkiem przedstawić Sądowi Opiekuńczemu osoby, które w poszczególnych wypadkach nadają się na opiekuna, opiekuna przydanego, lub członka rady familijnej. W pewnych wypadkach zaś winien Sąd Opiekuńczy powierzyć opiekę zgodnie z § 1779 ust. 1 k. c. opiekunowi przydanemu, lub członkowi rady familijnej dopiero po wysłuchaniu Gminnej Rady Sierocej.

Do nadzorowania cielesnego i moralnego wychowania pupilów jest wpierw konieczne, aby Gminna Rada Sieroca pupilów swego obwodu znała i od czasu do czasu przekonywała się o ich stanie fizycznym i wychowaniu. W tym nadzorze leży punkt ciężkości wszelkich czynności Gminnej Rady Sierocej.

Z powyższego wynika, że radcowie sierot mają prawo odwiedzać pupilów, mieszkających w ich okręgu, że odwiedziny te mają przeprowadzać częściej, a nietylko raz lub w pewnych odstępach czasu, a mają to robić w tym celu, aby w dostateczny i wyczerpujący sposób móc zbadać i stwierdzić braki i uchybienia cielesnego i moralnego wychowania.

Prawem i obowiązkiem radców sierot jest służyć radą, a w razie potrzeby udzielać opiekunom upomnienia. Należy tu jednak wyraźnie stwierdzić, że nie przysługuje im żaden decydujący wpływ, gdyż w myśl przepisów ustawowych nałożony jest na nich tylko obowiązek nadzoru nad wychowaniem ze strony opiekunów, ale nie prawo kierowania i stanowczej decyzji w prowadzeniu wychowania pupilów.

Nadto w związku z nadzorem nad fizycznem i moralnem wychowaniem pupilów mają radcowie sierot prawo i obowiązek zawiadomić Sąd Opiekuńczy o spostrzeżonych przy przeprowadzeniu odwiedzin brakach i uchybieniach, a to bez względu na to, czy nastąpiło z ich strony upomnienie, czy nie. Skoro sędzia opiekuńczy stwierdzi i ustali na podstawie doniesienia radcy sierot, że opiekun nietylko że dopuścił się uchybienia, ale nawet wydał zarządzenie wprost niecelowe — winien drogą nałożenia grzywny, jako kary porządkowej, zwrócić uwagę opiekunowi, że postąpił niewłaściwie.

Jakkolwiek ustawa wyraźnie dalszych obowiązków, ciążących na opiekunie, nie wymienia, to należy jednak zaznaczyć, że chociaż obowiązki te są niejako ukryte, to jednak opiekunowie winni dołożyć wszelkich starań, by wywiązać się należycie ze swoich zadań.

Gminna Rada Sieroca — jako taka — nie podlega nadzorowi Sądu Opiekuńczego. Słusznie też odrzucono przy tworzeniu Gminnych Rad Sierocych koncepcję, aby Sąd Opiekuńczy mógł nakładać na nie kary porządkowe, skoro tego rodzaju uprawnienie

Sądu nie pokrywa się z właściwością Gminnej Rady Sierocej jako honorowym urzędem gminnym. Utrudniałoby to zresztą wydajny rozwód rady, skoro jej przysługuje prawo zażalenia na sędziego opiekuńczego, o ile ten nie zatwierdzi lub nie zgodzi się z propozycjami Gminnej Rady Sierocej, która w szczególności będzie musiała korzystać z przysługującego prawa zażalenia wówczas, gdy sędzia pomimo odpowiedniego z jej strony wniosku w stosunku do opiekuna czy też do pupila nie wypełni lub nie zatwierdzi go.

Obowiązek do udzielania wywiadu i wyjaśnień o osobistych stosunkach pupilów na żądanie Sądu Opiekuńczego wymaga przedewszystkiem, aby Gminna Rada Sieroca znała dokładnie pupilów swego obwodu, a jeżeli ich jeszcze nie zna, aby się z nimi zapoznała. Nie odnosi się to jedynie do pupilów, którzy mają stałe miejsce zamieszkania w obwodzie Rady, ale także do tych, którzy chociażby tylko przejściowo, a nawet na krótki okres czasu tamże zamieszkują. Ten nałożony na Gminną Radę Sierocą obowiązek może Sąd wymusić w ten sposób, że skorzysta z przysługującego mu prawa zażalenia u władz przełożonych nad Radą, przyczem może Sąd wytknąć uchybienia i wszelkie zaniedbania. Bezcelowem jednak pozostanie takie zażalenie, o ile nie uwzględni się przy organizacji Gminnej Rady Sierocej, przekazanej w zupełności zarządom gmin — osobistych warunków i potrzeb pupilów jej obwodu.

Dobrze i z powodzeniem będzie mógł Sąd korzystać z praw udzielania mu wyjaśnień po mniejszych gminach, gdzie radca sierot ma dokładnie oznaczony okręg gminy, w której zna dokładnie swoich pupilów i wskutek tego dzięki swemu doświadczeniu i znajomości stosunków w kwestjach wychowawczych jest do pewnego stopnia nadopiekunem.

Należy jednakowoż mieć stale na uwadze tę okoliczność, że przedewszystkiem wybierać należy radców sierot z zachowaniem pełnej staranności.

Trudniejszą do rozwiązania jest kwestja organizacji i obsady Gminnych Rad Sierocych w gminach miejskich, a w szczególności w wielkich miastach. Dobrem i celowem jest utworzenie specjalnego wydziału w magistracie, któryby był centralą i zadaniem, którego byłoby służyć radcom sierot radą i wskazówkami, jak mają spełniać swe obowiązki, a zarazem byłaby ta centrala pewnym organem kontrolującym. Centrala taka mogłaby pośredniczyć w prowadzeniu korespondencji między radcami sierot a Sądem Opiekuńczym, mogłaby prowadzić dokładny rejestr pupilów, coby ułatwiło zasięganie dokładnych informacyj o zmianie miejsca zamieszkania opiekuna i pupila, a ponadto centrala taka mogłaby ułatwiać sędziemu opiekuńczemu możność i konieczność omawiania z radcami sierot sprawy pupilów i przeprowadzania stałych i regularnych posiedzeń. Centrala taka nie mogłaby znów zbytnio wprowadzać szablonu w załatwianiu przekazanych jej spraw, skoro przecież sędziemu opiekuńczemu zależy bardziej na tem, aby Rada powiadomiła go o każdym poszczególnym wypadku wyczerpująco i znała nawskróś dokładnie swoiste u każdego pupila warunki. Dlatego też nie można dopuścić do tego, aby przez utworzenie takiej centrali przerwano konieczny i bezpośredni kontakt sędziego i z radcami sierot.

Każdy opiekun ma obowiązek zawiadomić Gminną Radę Sierocą o przeprowadzeniu się jego pupila do innej miejscowości, a Rada ze swej strony winna zawiadomić o tem Radę nowego miejsca zamieszkania. Co się stanie, gdy opiekun zaniecha zawiadomienia, o tem ustawa nie mówi i żadnych nie przewiduje sankcyj. Nagany dyscyplinarne są niedopuszczalne a kary porządkowe we formie grzywny mogą być nałożone tylko po uprzedniem napomnieniu. W każdym razie radcowie sierot powinni zdawać sobie sprawę z tego, że Gminna Rada Sieroca ma być organem pomocniczym nietylko dla sędziego właściwego obwodu, ale także ma udzielać pomocy i ułatwiać pracę każdemu innemu sędziemu opiekuńczemu, jeżeli pupile zamieszkują w ich obwodzie na pewien określony czas, lub przejściowo.

Według przepisów ordynacji opiekuńczej przysługuje Gminnej Radzie Sierocej tylko ograniczone prawo nadzoru nad wychowaniem podległych jej pupilów. Przedewszystkiem nie przysługuje im prawo kierowania wychowaniem. Dopiero sędzia opiekuńczy ma w treści obszerniejszy zakres uprawnień i stosunkowo daleko idące prawa, na podstawie których może zadecydować w kwestjach, związanych z wychowaniem.

C. d. n.

# Nieco statystyki
## ogólnej oraz z działalności inwestycyjnej gmin śląskich.

(Ciąg dalszy).

**Kończyce** mają na dniu 1 stycznia 1930 r. 6.031 mieszkańców na obszarze 145 ha. Parafja katolicka i urząd pocztowy w miejscu, stacja kolejowa: Makoszowy. Dróg gminnych i to szosy jest 2,2 klm. Sieć kanalizacyjna 1 klm. Sieć wodociągowa 2,2. Wody zużyto 37.675 m³. Oświetlenie gminy elektryczne. Gmina posiada boisko sportowe oraz stację przeciwgruźliczą, dalej budynek administracyjny, dom mieszkalny, 3 budynki szkolne i magazyn straży pożarnej. Ogólny majątek gminy szacuje się na 400.000 zł. Dochód w budżecie na rok 1929-30 ustalono na kwotę 87.500 zł., zaś w budżecie nadzwyczajnym rozchód na 5.500 zł. Długów gmina nie posiada. Do końca 1928 r. wybudowała gmina drogi długości ok. 300 m. kosztem około 14.000 zł. W roku 1929 zbudowano stację przeciwgruźliczą i szkołę gospodarstwa domowego łącznym kosztem 12.000 zł.

Śląski Urząd Wojewódzki wybudował w r. 1929

w gminie 38 domków mieszkalnych, a prywatnie pobudowano 16 mieszkań prywatnych. W roku 1929 przystąpiła gmina do budowy gmachu szkolnego, który do końca 1929 r. kosztował około 200.000 zł., pokrytych z subwencji Skarbu Śląskiego.

**Pawłów** liczy mieszkańców 6347, a posiada obszaru 141 ha. Parafja i urząd pocztowy w miejscu, stacja kolejowa: Bielszowice. Dróg posiada gmina: bruku 2,2 klm., szosy 1,28 klm., polnych 2,81 klm. — razem 6,29 klm. Oprócz 600 m. kanalizacji posiada gmina sieć wodociągową, która dostarczyła mieszkańcom w ub. r. ca 44.000 $m^3$ wody. Oświetlenie gminy jest elektryczne.

Gmina posiada poradnię przeciwgruźliczą, budynek administracyjny, remizę straży pożarnej, 2 budynki szkolne i szkołę gospodarczą. Ogólny majątek gminy wynosi około 240.000 zł. przy zadłużeniu około 30.000 zł. Budżet zwyczajny na rok 1929-30 w dochodzie 84.000 zł., budżet nadzwyczajny 80.000 zł. W roku 1929 nie przybyło w Pawłowie nowych mieszkań.

**Przełajka** ma mieszkańców 1.170, czyli 18 mniej, niż na dniu 1 stycznia 1929 r. Obszar gminy wynosi 349 ha. Gmina należy do parafji w Michałkowicach, ma stację kolejową w Siemianowicach Śl., a urząd pocztowy w Dąbrówce Wielkiej. Na ogółem 12 klm. dróg gminnych, jest szosy 2 klm, a 10 klm. dróg polnych. Kanalizacji i wodociągów gmina nie posiada, jak również nie posiada siły elektrycznej i gazu. Własnością gminy jest budynek szkolny i strażacki. Budżet gminy na rok 1929-30 opiewał na 22.231 zł. W roku 1929 przybyło gminie 10 mieszkań.

**Roździeń** liczy na dniu 1. 1. 1930 r. mieszkańców 12.049, co stanowi przybytek w stosunku do minionego roku 111 dusz. Obszar gminy wynosi 543,24 ha. Parafja na miejscu, zaś stacja kolejowa i urząd pocztowy w Szopienicach. Gmina posiada sieć kanalizacyjną długości 1.965 klm., zaś wodociągową dług. 7,8 klm., a zużywa ca 180.000 $m^3$ wody rocznie. Oświetlenie gminy jest elektryczne. Ogólny majątek gminy oszacowany jest na 1.240.780 zł., a składa się z gmachu administracyjnego, 4 budynków szkolnych, 1 domu mieszkalnego, 1 szpitala, 1 gimnazjum kom. i 1 hali mleka. Budżet zwyczajny ustalono na 618.000 w dochodzie a na 546.715 zł. w rozchodzie. Budżet nadzwyczajny w roku 1929-30 dochód 50.000 zł., rozchód 101.284 zł. Zobowiązań posiada gmina na 100.000 zł. Do końca r. 1928 wydatkowała gmina około 110.000 zł. na szotrowanie ulic, na 250 m. nowej sieci wodociągowej, na ulepszenie oświetlenia ulic, na gruntowny remont 3 szkół i szpitala, na 500 m. sieci kanalizacyjnej i na 1,5 klm. chodnika cementowego. Dróg posiada gmina razem 7.757 klm., w tem bruku 2.942 klm. a szosy 4.815 klm.

Około 160.000 zł. wydatkowała gmina w roku 1929 i to na budowę domu mieszkalnego, na brukowanie ulic, na dalszy remont szpitala, na rozbudowę wodociągu, na remont szkół, na budowę szaletu publicznego oraz na zadrzewienie dróg. Własnym kosztem gminy przybyło w gminie 14 mieszkań, kosztem innym 16 mieszkań. Gmina zatrudnia 22 pracowników, 4 stałych robotników, oprócz bezrobotnych, przy pracach dorywczych.

**Siemianowice Śl.**, które liczą na dniu 1. 1. 1930 37.982, co stanowi przybytek około 1000 dusz. Obszar gminy wynosi 953 ha. W gminie są 2 parafje, jakoteż stacja kolejowa i urząd pocztowy. Brukowanych ulic posiada gmina 11.250 klm., szosy 11.190 klm., a polnych 0.950 klm., razem 23.390 klm.

Mając własny zakład kanalizacyjny, posiada gmina 16.380 klm. sieci kanalizacyjnej, zaś sieć wodociągową długości 20.240 klm. Gmina zużywa miesięcznie około 83.000 $m^3$ wody i posiada własną halę kąpielową. Dalej posiada gmina schronisko z zakładem desinfekcyjnym. Ogólny majątek gminy ocenia się na 3.900.000 zł., a składa się nań: gmach administracyjny, 11 szkół włącznie 1 gimnazjum i 14 budynków mieszkalnych. Zwyczajny budżet na rok 1929-30 wynosił 1.418.000 zł., a nadzwyczajny 630.000 zł. Długów gmina nie posiada.

Od roku 1924 do końca 1928 wydatkowała gmina 600.000 zł. na budowę ulic, 700.000 zł. na budowę domów mieszkalnych, 150.000 zł. na przybudowę domu administracyjnego, 160.000 zł. na remont hali kąpielowej, 25.000 zł. na budowę schroniska.

W roku 1929 wybudowano 3 domy mieszkalne z 50 mieszkaniami kosztem 550.000 zł., a ogółem posiada gmina z końcem 1929 r. 134 mieszkań. Poza temi inwestycjami gminy, nie wybudowano w Siemianowicach nic ze strony prywatnej. Gmina zatrudnia 64 pracowników i 41 robotników

W roku bież. buduje gmina strażnicę pożarną włącznie 8 mieszkań.

**Szopienice,** mając 111 dusz przybytku, liczą na początku bież. roku 11.176 mieszkańców. Parafja stacja kolejowa, urząd pocztowy na miejscu. Obszar gminy wynosi 372.32 ha. Dróg jest w gminie 3,93 klm., w tem bruku 1,03 klm., szosy 1,33 klm. i polnych 1,57 klm. Mając oświetlenie elektryczne, posiada gmina kanalizację dług. 1.650 klm. i wodociągi które dostarczyły 164.000 $m^3$ wody.

Budżet zwyczajny wynosił w r. 1929-30 — zł. 450.000, zaś nadzwyczajny 773.300 zł. Ogólny majątek gminy ocenia się na ca 1.250.000 zł., a składa się on z ratusza i 3 szkół. W roku 1929 wybudowano 184 m kanalizacji, umocniono 600 $m^2$ nawierzchni ulic i to systemem „Termak", 338,25 $m^2$ systemem „Kiton", 1420 $m^2$ szarogłazem i 540 m kamieniem zwykłym, przy ogólnym koszcie 77.500 zł. Dalej rozszerzono sieć wodociągową o 373,60 mb. Do końca roku 1929 wybudowano kosztem gminy 6 mieszkań, a z innej strony 18 mieszkań. Gmina zatrudnia 20 pracowników i 7 robotników.

**Wełnowiec** liczy z początkiem roku bież. 10.976 mieszkańców, a ma obszaru 313 ha. Kościoły parafjalne są w gminie samej i w kolonji Józefowiec. Stacja kolejowa: Katowice, a urząd pocztowy w miejscu. Dróg posiada gmina razem 13,6 klm., w tem bruku 7,6 klm., szosy 2,6 klm., a polnych 3,4 klm. Sieć kanalizacyjna o dług. 3,55 klm. sieć wodociągowa dług. 4,475 klm. Wody zużywa się rocznie 82.000 $m^3$. Oświetlenie jest elektryczne i gazowe. Gazu zużyto 86.000 $m^3$. Gmina posiada własną bibliotekę, zawie-

rającą dzieł 1838, a tomów 2.039. Dalej posiada gmina 3 budynki szkolne, a ogólny majątek gminy wynosi około 350.000 zł. Budżet zwyczajny: 389.550 zł., zaś nadzwyczajny 272.500 zł.

Do końca roku 1928 wydatkowała gmina 297.300 zł. na wykonanie podjazdu kolejowego, na brukowanie ulic, na kanalizację, na oświetlenie kolonji robotniczej, na rozplanowanie terenów tamże i budowę wodociągu, oraz na utworzenie zieleńców.

W roku 1929 inwestowała gmina kwotę 416.200 zł., a to: na wykonanie ulic w kolonji robotniczej i dalszych 2 ulic, na wykonanie kanalizacji koło podjazdu, na brukowanie dalszych ulic, ułożenie krawężników, wyrównanie jezdni, na ustępy publiczne i na nowe nakrycia dachów. Gmina zatrudnia 18 pracowników i 5 robotników.

### Powiat Świętochłowice.

**Brzeziny Śl.** Wykazując przyrost ludności o 136 dusz w stosunku do roku poprzedniego, liczą w dniu 1 stycznia 1930 r. 7 125 mieszkańców. Obszar gminy wynosi 263,58 ha. Parafja, stacja kolejowa i urząd pocztowy na miejscu. Na 11 325 klm. ogólnej długości dróg, posiada gmina dróg brukowanych 3 350 km. szosy 6,255 klm., a polnych 1,620 klm. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 9,6 klm., a sieci wodociągowej 10,670 klm. Wody zużyto 86 400 m³. Oświetlenie jest elektryczne, a zużyto w 1929 roku 109 196 klwt. Ogólny majątek gminy wynosi około 3 milj. złotych, przy zadłużeniu około 800 000 zł. W roku 1929-30 wynosił budżet zwyczajny 434 568 zł., zaś nadzwyczajny w dochodzie 216 380,08 zł., zaś w rozchodzie 150 000 zł. Do końca r. 1928 kosztem 768 000 zł. wybrukowała gmina 5 ulic, przeprowadziła tamże kanalizację, wykonała planty do dworca, urządziła boisko i wybudowała dom mieszkalny i halę gimnastyczną.

W 1929 r. wybudowała gmina dom dla starców i drugi dom mieszkalny kosztem 900 000 zł. Ogółem wybudowała gmina 86 mieszkań, podczas kiedy ze strony prywatnej nie przybyło żadnego mieszkania.

W domu dla starców mieści się przytułek dla starców, stacja przeciwgruźlicza, żłóbek dla dzieci, poradnia dla matek, szkółka robót ręcznych, ochronka i bibljoteka Tow. Czytelni Ludowych.

Gmina zatrudnia 14 pracowników oraz 13 robotników.

**Brzozowice:** liczą na dniu 1. 1. 1930 roku 3 090 mieszkańców, a obszar gminy wynosi 172 ha. Stacja kolejowa: Brzeziny, urząd pocztowy: Szarlej, a parafja: Kamień. Dróg posiada gmina 500 metrów, wszystkie brukowane. W gminie istnieje kanalizacja o długości 980 m. i wodociągi o długości 4600 m. Wody zużyto 26 440 m³. Oświetlenie gminy jest elektryczne.

Ogólny majątek gminy wynosi około 850 000 zł., przy zadłużeniu 200 000 zł. Budżet za rok 1929-30 wynosił 186 000 zł., a nadzwyczajny 200 000 zł. Do końca roku 1928 przeprowadziła gmina kanalizację

ulicy Szarlejskiej, zaś w roku 1929 wydała gmina na reparację dróg 15 000 zł., a na budowę szkoły 237 000 złotych.

**Nowy Bytom:** liczy mieszkańców na początku r. b. 17 037, a obszar gminy wynosi 460,11 ha. Parafja i urząd pocztowy w miejscu. Stacje kolejowe: Nowy Bytom, Chebzie i Czarny Las.

Dróg gminnych jest 9,133 klm., w tem brukowanych 2,236 klm., szosy 6,292 klm., a polnych 0,605 klm. Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 8,620 klm., a sieci wodociągowej 9,967 klm. Wody zużyto 617 076 m³. Oświetlenie gminy jest elektryczne. W zakresie własnych urządzeń użyteczności publicznych posiada gmina wodociągi w wartości pół miljona złotych i kanalizację w wartości około 300 000 złotych, dalej gmachy gminne w wartości około półtora miljona złotych.

Ogólny majątek gminy szacuje się na około 5 miljonów złotych, przy zadłużeniu niecałego pół miljona złotych.

Budżet gminy zwyczajny na rok 1929-30 wykazuje kwotę 1 270 000 zł., zaś nadzwyczajny 973 800 złotych.

Do końca r. 1928 wydatkowała gmina 1 096 281 złotych na budowę ratusza, 2 domów mieszkalnych, na przebudowę starego gmachu administracyjnego i na letnisko dla dzieci szkolnych w Rudnie.

Kosztem 650 000 zł. pobudowała gmina w r. 1929 2 domy mieszkalne, przebudowała letnisko, w dalszym ciągu gmach administracyjny, oraz naprawiła 3 ulice i 2 place. Kosztem gminy przybyło w r. 1929 mieszkań 18, zaś prywatnym 24 mieszkań.

C. d. n.

## Kronika.

**Mikołów.** (Wprowadzenie nowej Rady Miejskiej). Dnia 17. kwietnia br. o godz. 6-tej wieczorem otworzył p. burmistrz Koj pierwsze posiedzenie nowo wybranej Rady Miejskiej. Po przywitaniu pp. radnych, wskazał p. burmistrz Koj na trudny obowiązek radnego miejskiego i prosił o harmonijną i owocną pracę dla miasta, społeczeństwa i Państwa. Po stwierdzeniu obecnych, zobowiązał p. burmistrz każdego radnego z osobna przez podanie ręki. Następnie oddał przewodnictwo na ręce najstarszego wiekiem członka Rady p. Józefa Skupnika, który zarządził wybór nowego biura Rady Miejskiej. Na ławników powołano pp. Sodomanna i Drzazgę, a jako kontrolerów kartek pp. Siwego i Wojtynka.

Z wyboru weszli w skład biura Rady Miejskiej: p. Jan Ligoń, jako przewodniczący, p. Alojzy Bojdoł, jako zastępca przewodniczącego, p. Szweda Paweł, jako sekretarz, p. Paluch Augustyn, jako zastępca sekretarza. Na protokolanta wybrano urzędnika magistrackiego p. Fizię. Posiedzenie zakończono o godzinie 8.15 wieczorem.

Magistrat miasta Królewskiej Huty ogłosił na wybudowanie 2 domków przetwornikowych

# przetarg

przy ul. Gimnazjalnej i 3-go Maja w Król. Hucie.

Termin otwarcia ofert 6 maja 1930 r. o godz. 10 rano. Szczegóły w Tygodniku Urzędowym na miasto Królewską Hutę nr. 16 i na tablicy ogłoszeń w ratuszu.

# Przetarg ofertowy

**na instalację urządzeń sanitarnych i centralnego ogrzewania w szkole w Murckach.**

Oferty na powyższe roboty należy składać w kopertach zapieczętowanych z napisem: „Oferta na instalację urządzeń sanitarnych i centralnego ogrzewania w szkole w Murckach" na dzień 28 kwietnia 1930 roku do godziny 12 w tutejszym Urzędzie gminnym.

Otwarcie ofert nastąpi w tym samym dniu o godzinie 4.30 po południu.

Odnośne formularze ofertowe można otrzymać w tutejszym Urzędzie gminnym za opłatą w wysokości 10.00 zł., gdzie można przeglądnąć projekt i odnośne warunki. Do oferty należy dołączyć wadjum w wysokości 5 proc. oferowanej sumy ogólnej.

Oferty złożone nie w terminie, poprawione, bez wadjum lub nie na oryginalnych formularzach, nie będą brane pod uwagę.

Zarząd gminy zastrzega sobie prawo unieważnienia częściowego lub całkowitego przetargu bez podania powodów tudzież wolnego wyboru oferenta.

**Murcki**, dnia 14. kwietnia 1930 r.

**Naczelnik gminy.**
(—) Janas.



Druk: Drukarnia Śląska Sp. z o. odp. Katowice, narożnik ul. Batorego 2 i Kościuszki 15.